

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 11. 1970, sp. zn. 1 Tz 22/70

Číslo: 15/1971

Právní věta:

I. K poměru přečinu podílnictví podle § 11 zák. čís. 150/1969 Sb. o přečinech a trestného činu podílnictví podle § 251 odst. 1 tr. zákona.

Jestliže podílník převede na sebe nebo na jiného věc hodnoty nikoliv nepatrné, která byla získána přečinem, dopouští se vždy jen přečinu podílnictví podle § 11 zák. č. 150/1969 Sb. o přečinech, a ne trestného činu podílnictví podle § 251 odst. 1 tr. zák.

II. Předběžnou otázku, zda věc byla získána přečinem nebo trestným činem - poněvadž jde o otázku viny - posoudí soud samostatně, i kdy bylo v jiném řízení o vině přímého pachatele již pravomocně rozhodnuto (§ 9 odst. 1 tr. ř.)

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.11.1970

Spisová značka: 1 Tz 22/70

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Podílnictví, Přečin, Předběžná otázka, Trestný čin

Předpisy: 140/1961 Sb. § 251

141/1961 Sb. § 9 odst. 1

150/1969 Sb. § 11

150/1969 Sb. § 3 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR zrušil Nejvyšší soud ČSR rozsudek okresního soudu v Příbrami ze dne 27. 2. 1970 sp. zn. Ta 31/70, jímž byl obv. M. E. uznán vinným přečinem proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců ve druhé nápravné výchovné skupině, a okresnímu soudu v Příbrami přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Okresní prokurátor v Příbrami podal návrh na potrestání M. E. pro přečin proti majetku v

socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. proto, že 18. 12. 1969 odcizil na šachtě uranových dolů ke škodě J. M. svetr, trenýrky, spodky a ručník (vše v hodnotě asi 360 Kčs).

Na základě provedeného dokazování při hlavním líčení bylo prokázáno, že z věcí, které se poškozenému ztratily, odcizil setr P. S. a předal jej později obviněnému, který věděl, že jde o svetr odcizený jiné osobě.

Okresní soud pak samosoudcem rozhodl tak, že uznal obviněného vinným, že dne 18. 12. 1969 v šachtě uranových dolů převzal od S. P. svetr v hodnotě asi 250 Kčs, který byl odcizen J. M. a že tím spáchal přečin proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. Za to odsoudil obviněného k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců nepodmíněně a zařadil jej pro výkon trestu do druhé nápravně výchovné skupiny (§ 39a odst. 2 písm. a) tr. zák.). Rozsudek nabyl právní moci, když proti němu nebyl podán žádný opravný prostředek.

Ve stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. se předně vytyká nesprávné právní posouzení skutku jako přečinu proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb.; právní věta je v rozporu s větou skutkovou, z níž vyplývá, že obviněný se sám cizí věci nezmocnil, ale převedl ji na sebe, ač věděl, že byla odcizena jiné osobě. Dále stížnost pro porušení zákona napadenému rozsudku vytyká, že nevzal náležitě v úvahu ustanovení § 1 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. a . 3 odst. 5 tr. zák.; poukazuje na to, že obviněný byl v minulosti již dvakrát odsouzen pro trestné činy proti majetku (v r. 1960 a v r. 1965). Dále byl odsouzen v r. 1966 pro trestný čin násilné povahy (§ 155 odst. 1 písm. a), b) tr. zák.). Z výkonu trestu byl propuštěn podmíněčně v srpnu 1969, nového činu se dopustil po uplynutí kratší doby. Okresní soud neprovedl důkaz uvedenými spisy; teprve po zhodnocení dřívější trestné činnosti, zejména majetkového charakteru, by mohl uvážit, dopustil-li se obviněný žalovaným skutkem přečinu nebo trestného činu. Generální prokurátor ČSR proto navrhl, aby uvedené nedostatky byly napraveny postupem podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. zák.

Nejvyšší soud ČSR na podkladě stížnosti pro porušení zákona přezkoumal správnost všech výroků napadeného rozsudku a dospěl k těmto závěrům:

Lze souhlasit se stížností pro porušení zákona, že skutek obviněného, jak byl zjištěn v hlavním líčení, nezakládá přečin proti majetku v socialistickém a v osobním vlastnictví podle § 3 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/1969 Sb. Tohoto přečinu se dopustí, kdo způsobí na cizím majetku škodu nepřevyšující 1500 Kčs zejména některou z forem uvedených dále pod písm. a) až d) téhož zák. ustanovení. Jak ze skutkových zjištění i ze skutkové věty výroku napadeného rozsudku vyplývá, obviněný převedl na sebe věc, o níž věděl, že byla odcizena jiné osobě. Stal se tedy podílníkem, který převedením odcizené věci na sebe škodu na cizím majetku nezpůsobil; ta byla již způsobena jinou osobou, která se věci zmocnila.

Je třeba se dále zabývat výtkou uvedenou ve stížnosti pro porušení zákona, která se zřetelem na recidivu pachatele dovozuje, že by mohlo jít o trestný čin (zřejmě trestný čin podílnictví podle § 251 odst. 1 tr. zák., i když to výslovně neuvádí). Nejvyšší soud však s touto výtkou nesouhlasí.

Podle § 11 zák. č. 150/1969 Sb. se dopustí přečinu podílnictví, kdo na sebe nebo na jiného převede věc, která byla získána **přečinem** podle § 2 až 5 nebo § 10, anebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.

Jak byla získána věc (nebo to, co za ni bylo opatřeno), je povinností soudu vyřešit v rámci předběžné otázky (§ 9 odst. 1 tr. ř.). To platí bez ohledu na to, zda v jiném řízení bylo o přímém pachateli rozhodnuto, či nikoliv, jak je tomu v případě projednávaném. Soud tímto rozhodnutím není vázán.

Okresní soud měl postačující důkazy k závěru, že svetr v hodnotě asi 250 Kčs ke škodě poškozeného J. M. odcizil na pracovišti S. P. Od něho jej obviněný převzal, ač věděl o způsobu jeho získání. Je možno usoudit, že S. P. získal tuto věc přečinem, a že obviněný ji na sebe vědomě převedl. Tím tedy obviněný naplnil znaky přečinu podílnictví podle § 11 zák. č. 150/1969 Sb. Skutek obviněného spočívající v převedení na sebe věci získané přečinem, nelze posoudit jako trestný čin podílnictví podle ustanovení § 251 tr. zák., i když obviněný byl již dříve odsouzen pro trestné činy proti majetku a je náchylný k páčání majetkových trestných činů, jakým může být i podílnictví. Podle § 251 odst. 1 písm. a) tr. zák. se dopustí trestného činu podílnictví, kdo na sebe nebo na jiného převede věc, která byla získána **trestným činem** spáchaným jinou osobou. Jestliže soud při řešení předběžné otázky zjistí, že převáděná věc na podílníka byla přímým pachatelem získána přečinem, nemůže dospět k závěru, že byla získána trestným činem a nemůže být podílník uznán vinným trestným činem podílnictví podle § 251 tr. zák.

Vzhledem k tomu, že přesně vymezené znaky trestného činu podílnictví podle § 251 tr. zák. na straně jedné a přečinu podílnictví na straně druhé, se – jak ze srovnání vyplývá -nepřekrývají, nemůže být nedostatek formálního znaku nahrazován materiální podmínkou a nepřichází v úvahu použití § 1 odst. 1 zák. č. 150/1969 Sb. Opačný názor zastávaný ve stížnosti pro porušení zákona by byl tedy v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 tr. zák. v němž se promítá zásada: „žádný trestný čin bez zákona“.